

ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

เรื่อง หลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น
และหลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ

โดยที่ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัย
ในสถานประกอบการเพื่อความปลอดภัยในการทำงานสำหรับลูกจ้าง ลงวันที่ ๒๑
พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อ ๑๕ (๓) กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างเข้ารับ
การฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นจากหน่วยงานที่ทางราชการกำหนดหรือยอมรับไม่น้อย
กว่าร้อยละสี่สิบของจำนวนลูกจ้างในแต่ละหน่วยงานของสถานประกอบการ และ
ข้อ ๓๖ วรรคสาม กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกซ้อมดับเพลิงและการฝึกซ้อมหนีไฟ
อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ถ้านายจ้างไม่สามารถฝึกซ้อมดับเพลิงหรือหนีไฟได้เอง
ให้ขอความร่วมมือหน่วยงานดับเพลิงท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่ทางราชการรับรอง
ช่วยดำเนินการฝึกซ้อม ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดดังกล่าว อธิบดีกรม
สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจึงกำหนดหลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงาน
ฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น และหลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกซ้อม
ดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟไว้ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑

หลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น
ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย
พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวนหนึ่งฉบับ
- (๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวนหนึ่งฉบับ
- (๓) กรณีเป็นนิติบุคคล ให้แสดงหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล จำนวนหนึ่งฉบับ
- (๔) เอกสารแสดงที่ตั้งหน่วยงานพร้อมแผนที่แสดงที่ตั้งโดยสังเขป จำนวนหนึ่งฉบับ
- (๕) รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่อบรม การฝึกภาคสนาม ระยะเวลาที่ทำการฝึกอบรม อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม และสถานที่ฝึกภาคสนาม จำนวนหลักสูตร
- (๖) รายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติวิทยากรผู้ทำการฝึกอบรม พร้อมด้วยหลักฐาน จำนวนหลักสูตร

ข้อ ๒ หน่วยงานที่จะขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นเอกสารหลักฐานผ่านผู้อำนวยการกองตรวจความปลอดภัย และที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคให้ยื่นเอกสารหลักฐานผ่านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดในเขตพื้นที่

ข้อ ๓ การดำเนินการฝึกอบรม ต้องจัดให้มีการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคสนาม

ข้อ ๔ การฝึกอบรมภาคทฤษฎีตามข้อ ๓ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยเนื้อหาวิชาที่อบรม ดังต่อไปนี้

- (๑) ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้
- (๒) การแบ่งประเภทของเพลิง
- (๓) จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย

- (๔) การป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ
- (๕) วิธีดับเพลิงประเภทต่างๆ
- (๖) เครื่องมือดับเพลิงชนิดต่างๆ
- (๗) วิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิง
- (๘) แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
- (๙) การจัดระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย และการประยุกต์ใช้ระบบ

และอุปกรณ์ที่มีอยู่ในสถานประกอบการ

ข้อ ๕ การฝึกภาคสนามตามข้อ ๓ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องได้รับการฝึกใช้อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมอย่างทั่วถึงทุกคน และอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การฝึกอบรม ดังต่อไปนี้

(๑) การดับเพลิงจากเพลิงประเภท เอ และเพลิงประเภท บี โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องฝึกปฏิบัติจริงในการใช้ผงเคมีแห้ง น้ำยาโฟม หรือคาร์บอนไดออกไซด์

(๒) การดับเพลิงจากเพลิงประเภท ซี และการดับเพลิงจากเพลิงประเภท ดี ในกรณีที่สถานประกอบการมีโลหะต่างๆ ที่ติดไฟ อาทิ แมกนีเซียม เซอร์โคเนียม ไทเทเนียม เป็นต้น โดยวิทยากรผู้ฝึกทำการดับเพลิงจริงเพื่อสาธิตต่อผู้เข้ารับการฝึก

(๓) การดับเพลิงโดยใช้เครื่องดับเพลิงชนิดมือถือ

(๔) การดับเพลิงโดยใช้สายดับเพลิง หัวฉีด

ข้อ ๖ คุณสมบัติวิทยากรผู้ทำการฝึกอบรม ต้องมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) จบปริญญาตรีหรือสูงกว่าด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยหรือเทียบเท่า ในเรื่องอัคคีภัยและมีประสบการณ์เป็นวิทยากรในการอบรมไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๒) ผ่านการอบรมด้านอักษิภัยในหลักสูตรการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นจากหน่วยงานที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานรับรองและผ่านการอบรมหลักสูตรการดับเพลิงขั้นก้าวหน้าหรือขั้นสูงหรือทีมดับเพลิง โดยมีประสบการณ์เป็นวิทยากรในการอบรมเกี่ยวกับอักษิภัยไม่น้อยกว่าสองปี หรือผ่านการอบรมหลักสูตรครูฝึกดับเพลิงหรือครูฝึกป้องกันบรรเทาสาธารณภัยจากหน่วยงานราชการ โดยมีประสบการณ์เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมเกี่ยวกับอักษิภัยไม่น้อยกว่าสองปี

(๓) ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานหรือเป็นพนักงานดับเพลิงในทีมดับเพลิงของสถานประกอบการที่ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นจากหน่วยงานที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานรับรอง โดยมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่าสามปี และมีประสบการณ์เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมเกี่ยวกับอักษิภัยไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๔) เคยปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานหรือเคยเป็นพนักงานดับเพลิงในทีมดับเพลิงในสถานประกอบการที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการดับเพลิงขั้นต้นจากหน่วยงานที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานรับรอง โดยมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่าห้าปี และมีประสบการณ์เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมเกี่ยวกับอักษิภัยไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๕) ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานในหน้าที่พนักงานดับเพลิงของหน่วยงานราชการที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการดับเพลิงขั้นต้น โดยมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่าสามปี และมีประสบการณ์เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมเกี่ยวกับอักษิภัยไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ข้อ ๗ สถานที่ฝึกภาคสนาม ต้องมีลักษณะอย่างน้อยดังต่อไปนี้

(๑) ต้องไม่อยู่ในบริเวณที่ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดการระเบิดหรือติดไฟได้ง่าย
ของสถานที่ใกล้เคียง

(๒) ต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมหรือมีระบบกำจัดที่เหมาะสม

(๓) ต้องมีความปลอดภัยต่อชุมชนใกล้เคียงและมีสถานที่เป็นส่วน

ข้อ ๘ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องดับเพลิงชนิดมือถือ

(๒) สายดับเพลิง หัวฉีด

(๓) อุปกรณ์ดับเพลิงที่จำเป็นต้องใช้ในสถานประกอบการ

(๔) อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

ทั้งนี้ อุปกรณ์ตาม (๑) - (๔) ต้องสามารถใช้งานได้และมีความปลอดภัยต่อ
การฝึก โดยมีจำนวนเพียงพอตามจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อ ๙ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม ต้องมีจำนวน
และระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) การอบรมภาคทฤษฎีต้องมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมไม่เกินหกสิบคน
ต่อหนึ่งห้องอบรม

(๒) การฝึกภาคสนามต้องมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกไม่เกินยี่สิบคนต่อวิทยากร
ผู้ฝึกปฏิบัติหนึ่งคน

(๓) การอบรมภาคทฤษฎีต้องมีระยะเวลาการอบรมไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง
และการฝึกภาคปฏิบัติต้องมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามชั่วโมงต่อหลักสูตร

ส่วนที่ ๒

หลักเกณฑ์การขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ

ข้อ ๑๐ ผู้ใดประสงค์ขอใบรับรองเป็นหน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวนหนึ่งฉบับ
- (๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวนหนึ่งฉบับ
- (๓) กรณีเป็นนิติบุคคล ให้แสดงหลักฐานการจดทะเบียนนิติบุคคล จำนวนหนึ่งฉบับ
- (๔) เอกสารแสดงที่ตั้งหน่วยงานพร้อมแผนที่แสดงที่ตั้งโดยสังเขป จำนวนหนึ่งฉบับ
- (๕) รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่อบรม การฝึกซ้อม และอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมและฝึกซ้อม จำนวนห้าชุด
- (๖) รายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติวิทยากรผู้ทำการฝึกอบรมและฝึกซ้อมพร้อมด้วยหลักฐาน จำนวนห้าชุด

ข้อ ๑๑ หน่วยงานที่จะขอใบรับรอง เป็นหน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นเอกสารหลักฐานผ่านผู้อำนวยการกองตรวจความปลอดภัย และที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคให้ยื่นเอกสารหลักฐานผ่านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดในเขตพื้นที่

ข้อ ๑๒ การดำเนินการฝึกซ้อม จะต้องทำการฝึกอบรมและฝึกซ้อมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ข้อ ๑๓ การฝึกอบรมภาคทฤษฎีตามข้อ ๑๒ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย เนื้อหาวิชาที่อบรม ดังต่อไปนี้

- (๑) แผนการดับเพลิงและวิธีการดับเพลิง
- (๒) แผนการอพยพหนีไฟและวิธีการอพยพหนีไฟ
- (๓) การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ข้อ ๑๔ การฝึกภาคปฏิบัติตามข้อ ๑๒ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) การฝึกซ้อมดับเพลิงด้วยเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือและสายดับเพลิง และการดับเพลิงประเภทต่างๆ ที่สอดคล้องกับสถานประกอบการ
- (๒) การฝึกซ้อมหนีไฟตามแผนของสถานประกอบการ
- (๓) การฝึกการค้นหาและช่วยเหลือเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย

การฝึกภาคปฏิบัติตาม (๑) และ (๒) ให้มีการฝึกปฏิบัติจริงใน สถานประกอบการที่ผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติงานอยู่

ข้อ ๑๕ คุณสมบัติของวิทยากรผู้ทำการฝึกอบรมและฝึกซ้อม ต้องมี คุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) จบปริญญาตรีหรือสูงกว่าด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยหรือเทียบเท่า ในเรื่องอัคคีภัย และต้องมีประสบการณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยไม่น้อยกว่าสองปี
- (๒) ผ่านการอบรมด้านอัคคีภัยในหลักสูตรผู้อำนวยการการดับเพลิง หรือผ่านการอบรมหลักสูตรครูฝึกดับเพลิงหรือครูฝึกป้องกันบรรเทาสาธารณภัยจากหน่วยงานราชการโดยมีประสบการณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยไม่น้อยกว่าสองปี หรือผ่านการอบรมทั้งหลักสูตรการดับเพลิงขั้นต้นจากหน่วยงานที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานรับรอง และหลักสูตรการดับเพลิงขั้นก้าวหน้า หรือขั้นสูงหรือทีมดับเพลิง โดยมีประสบการณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยไม่น้อยกว่าสองปี

(๓) ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานโดยมีประสบการณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานในหน้าที่พนักงานดับเพลิงของหน่วยงานราชการ โดยมีประสบการณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยไม่น้อยกว่าห้าปี

ข้อ ๑๖ การฝึกอบรมและการฝึกซ้อม ต้องจัดให้มีอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการฝึกอบรมและการฝึกซ้อม โดยอุปกรณ์ดังกล่าวต้องสามารถใช้งานได้และความปลอดภัยต่อการฝึกอบรมและการฝึกซ้อม และมีจำนวนเพียงพอตามจำนวนผู้เข้ารับการฝึก

ข้อ ๑๗ การฝึกซ้อมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ ต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกทุกคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตน และให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการฝึกซ้อมของสถานประกอบการ

ส่วนที่ ๓

การควบคุม การฝึกสอนและการพ่นฝ่น

ข้อ ๑๘ ให้นายงานที่ได้รับใบรับรอง แจ้งการฝึกอบรมและหรือการฝึกซ้อมทุกครั้งต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายทราบไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนดำเนินการ

ข้อ ๑๙ ให้นายงานที่ได้รับใบรับรอง รายงานสรุปผลการฝึกอบรมและหรือการฝึกซ้อมทุกครั้ง แล้วแจ้งผลการดำเนินการดังกล่าว พร้อมทั้งระบุรายชื่อและคุณสมบัติของวิทยากรให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการฝึกอบรมและหรือการฝึกซ้อม

ข้อ ๒๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในหน่วยงานหรือสถานที่ของหน่วยงานที่ได้รับใบรับรอง เพื่อตรวจตราควบคุมให้การปฏิบัติของหน่วยงานเป็นไปตามประกาศนี้

ในการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือตามสมควร หรือให้คำชี้แจงแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ร้องขอ

ข้อ ๒๑ กรณีที่ตรวจพบหรือได้รับการร้องเรียนว่าหน่วยงานที่ได้รับใบรับรองไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้และมีเหตุสมควร ให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีอำนาจสั่งการตามควรแก่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้หยุดการดำเนินงานเป็นการชั่วคราว

(๒) เพิกถอนใบรับรอง

ข้อ ๒๒ หน่วยงานที่ได้รับใบรับรองให้เป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นจากอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานก่อนที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้ ให้ใช้ใบรับรองนั้นได้ต่อไปอีกสามปีนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้ ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๒๓ ใบรับรองที่ออกให้มีผลใช้บังคับสามปีนับแต่วันที่ออกใบรับรอง หน่วยงานที่ได้รับใบรับรองใดประสงค์จะดำเนินการต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบรับรองก่อนวันที่ใบรับรองหมดอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

รังสฤษฎ์ จันทรัตน์

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน